

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни**

**"ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ
МАЙНОВОЮ ТА ОСОБИСТОЮ
БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМЦЯ"**

для студентів спеціальності

**8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою"
усіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри правового регулювання економіки.

Протокол № 1 від 27.08.2013 р.

Укладачі: Сергієнко В. В.

Пешкова А. С.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" для студентів спеціальності 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою" всіх форм навчання / укл. В. В. Сергієнко, А. С. Пешкова. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 50 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни за модулями і темами, її зміст за кількістю кредитів відповідно до навчального плану. Вміщено плани лекційних та практичних занять, матеріали щодо закріплення знань студентів, перелік питань для самоопрацювання та самопідготовки, ситуаційні завдання. Наведено методики активізації процесу навчання, порядок та критерії оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів спеціальності 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою".

Вступ

Важливою частиною економічної освіти студентів вищих навчальних закладів є вивчення організації і управління майновою та особистою безпекою підприємця. Погіршення криміногенної ситуації в Україні, поглиблення кризових явищ в економіці, відсутність політичної стабільності, загострення соціально-політичної обстановки – все це зумовлює постійний пошук більш ефективних засобів забезпечення фінансово-економічної безпеки бізнесу в країні, організації та управління майновою безпекою підприємницької діяльності, охорони персоналу підприємства, його управлінців, власників та засновників. Вирішення проблеми забезпечення безпеки підприємства в нашій державі у відповідності з вимогами сучасності та міжнародними стандартами потребує не тільки рішення організаційно-правових питань на всіх рівнях, але й забезпечення цих підприємств висококваліфікованими спеціалістами з фінансово-економічної безпеки.

Сьогодні організація безпеки підприємств охоплює, насамперед, площину управлінських, фінансово-економічних, правових відносин та інтересів і вимагає від фахівців певних знань з економіки, управління, права.

Комплексність, багатовекторність та багатогранність завдань безпеки бізнесу потребує залучення до виконання завдань майнової та особистої безпеки підприємця високопрофесійних фахівців у різноманітних галузях національного господарства, правового забезпечення на державному рівні, кваліфікованого юридичного супроводження, використання останніх досягнень науково-технічного прогресу у сфері розробки та впровадження технічних засобів економічної і інших видів розвідки, спостереження, збирання, накопичення та обробки різноманітної інформації. Отже, вирішення завдань щодо забезпечення майнової й особистої безпеки підприємця потребують системного підходу.

Метою вивчення дисципліни є послідовне формування в студентів знання основних положень теорії та практики застосування норм права в процесі організації і управління майновою та особистою безпекою підприємця, засвоєння студентами способів виявлення загроз безпеці

підприємства, способів ліквідації наслідків від збитків, засвоєння вимог до проведення заходів гарантування безпеки на підприємствах, в установах та організаціях, методики і техніки гарантування безпеки на підприємства різних форм власності, різних видів діяльності.

Предметом дисципліни є система правових відносин щодо організації і управління майновою та особистою безпекою підприємця.

Важливим є висвітлення структури навчальної дисципліни. Структура навчальної дисципліни наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни: підготовка магістрів	Галузь знань, спеціальність підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних ECTS – 3; у тому числі: змістовних модулів – 2	Шифр та назва галузі знань: 1801 "Специфічні категорії"	Нормативна. Рік підготовки: 1 М. Семестр: 1
Кількість годин: Усього – 108. За змістовними модулями: модуль 1 – 51; модуль 2 – 57	Шифр та назва спеціальності: 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою"	Лекції: кількість годин – 16. Семінари: кількість годин – 18. Самостійна робота: 74
Кількість тижнів викладання дисципліни: 17. Кількість годин на тиждень — 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр	Вид контролю: іспит

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять (лекційні та практичні). Також велике значення в процесі навчання та закріплення знань має самостійна робота студентів. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Важливе місце під час вивчення дисципліни посідає застосування певних методик активізації процесу навчання.

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни визначається з метою найкращого системного та еволюційного засвоєння студентом навчального матеріалу.

До вивчення запропонованої навчальної дисципліни студенти приступають, одержавши певні знання, вміння і навички з інших галузей науки. Плідно вивчати навчальну дисципліну треба на базі вивчених раніше курсів правових дисциплін таких, як: основи права, господарське право, конституційне право, цивільне право, підприємницьке право та ін.

Знання цих навчальних дисциплін і сформовані при їх вивченні вміння та навички дадуть студентам можливість більш глибоко та якісно оволодіти знаннями з теоретичних положень організації і управління майновою та особистою безпекою підприємця і сформулювати деякі навички практичної діяльності. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- поняття особистої та майнової безпеки підприємця;
- основні функції служби безпеки суб'єкту господарювання;
- стандарти безпеки підприємства;
- порядок придбання та використання майна підприємства;
- способи захисту підприємства від недобросовісних контрагентів та інтелектуальної власності підприємства.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- працювати з національними та міжнародними нормативними актами, що регулюють відносини з організації та управління майновою та особистою безпекою підприємця;

- застосувати набуті знання у вирішенні практичних питань;

- знаходити недоліки в нормативно-правових актах, що регулюються відносини у сфері організації та управління майновою та особистою безпекою підприємця;

- організувати розроблення планів роботи персоналу на підставі переліку робіт щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств, установ, організацій;

- контролювати стан, організацію охорони і збереження будівель та іншого майна;

- аналізувати та надавати характеристику суб'єктів з організації та управління майновою та особистою безпекою підприємця.

Ключові компетентності, якими мають оволодіти студенти.

1) *політична й соціальна компетентності* – вміння працювати у напрямку досягнення суспільно корисних цілей, а також сукупність дій, спрямованих на розвиток позитивних соціальних чинників;

2) *комунікативна компетентність* передбачає володіння технологіями усного і письмового спілкування різними мовами;

3) *інформаційна компетентність* – інтелектуальна особистісна складова в освоєнні інформаційного простору, що передбачає опанування вмінь сприймати й осмислювати різну інформацію, спираючись на інформаційний підхід до дослідження й використання всіх інформаційних феноменів, на системне уявлення про зміст, сутність і мету інформатизації, забезпечення інформаційної безпеки та екологізації інформаційного середовища;

4) *когнітивна компетентність* передбачає здатність навчатися протягом життя, це основа безперервної підготовки у професійному плані, а також в особистому й суспільному житті, потреба в актуалізації і реалізації особистісного потенціалу, здатність самостійно здобувати нові знання й уміння, здатність до саморозвитку;

5) *спеціальна компетентність* – підготовленість до самостійного виконання професійних дій, оцінки результатів власної праці, вільне володіння способами виконання загальних дій, необхідних у конкретній спеціальності. Основу цього процесу складає формування загально-предметних і спеціально-предметних компетентностей.

Загально-предметні компетентності, сформовані відповідно до певного кола навчальних дисциплін і освітніх галузей при професійній підготовці.

Спеціально-предметні компетентності, що формуються у межах навчальної дисципліни наведені у табл. 2.

Таблиця 2

Компетентності, що формуються у межах навчальної дисципліни

Назва теми	Компетентності
1	2
Тема 1. Теоретичні основи управління майном і особистою безпекою підприємця	1.1. Здатність правильно визначати основні поняття безпеки підприємця. 1.2. Здатність визначати основні вимоги до кадрів для роботи в службі безпеки підприємства

1	2
Тема 2. Взаємодія структурних підрозділів в системі безпеки підприємства	<p>2.1. Здатність визначати вимоги щодо забезпечення безпеки бізнесу згідно чинного законодавства.</p> <p>2.2. Здатність визначати способи захисту підприємства від недобросовісних контрагентів та захисту інтелектуальної власності підприємства.</p> <p>2.3. Здатність визначати основні функціональні обов'язки працівників структурних підрозділів у забезпечення безпеки підприємства</p>
Тема 3. Стандарти безпеки підприємства	<p>3.1. Здатність визначати міжнародні стандарти забезпечення безпеки підприємства.</p> <p>3.2. Здатність визначати основні умови, суб'єктів, об'єкти, цілі та порядок стандартизації</p>
Тема 4. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства	<p>4.1. Здатність визначати процес отримання перевірки відомостей про працівника.</p> <p>4.2. Здатність визначати професійну придатність працівника та порядок його тестування.</p> <p>4.3. Здатність визначати психологічні, моральні та інші якості працівника при прийомі на роботу</p>
Тема 5. Майно підприємства	<p>5.1. Здатність виявляти способи набуття та розпорядження майном підприємства.</p> <p>5.2. Здатність визначати та характеризувати рухоме і нерухоме майно, порядок здійснення операцій з ним</p>
Тема 6. Організація охорони майна підприємства	<p>6.1. Здатність орієнтуватися та відмежовувати заходи забезпечення захисту підприємства.</p> <p>6.2. Здатність орієнтуватися в технічних засобах захисту підприємства.</p> <p>6.3. Здатність визначати оптимальні способи збереження схоронності майна суб'єкта господарювання</p>

За результатами навчання з дисципліни студенти повинні також набути професійних та особистісних компетентностей, що відповідають фаховій підготовці.

Професійні компетентності розглядаються як показники готовності тих, хто навчається до здійснення конкретної професійної діяльності на певному рівні виконання.

Особистісні компетентності визначаються як синтез особистісних якостей людини, які розвиваються в процесі життя й навчання. При підготовці студентів особистісні компетентності розглядаються як необхідні для опанування професією і які формуються у навчально-виховному процесі, а саме: моральні, громадянські, професійно-значущі.

За результатами вивчення навчальної дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" студент розвиває певні комунікації.

Комунікація – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності. Серед них:

навички роботи в малих групах за допомогою інших з метою вирішення певних ситуацій, які виникають в відносинах у процесі організації і управління майновою та особистою безпекою підприємця;

вміння реагування на прості усні повідомлення та надавати оцінку цих повідомлень;

можливість вільного інтегрування до групи осіб, які виконують роботу в сфері відносин із організації і управління майновою та особистою безпекою підприємця;

здатність до взаємодії в колективі для виконання завдань та вирішення питань, які виникають в сфері організації і управління майновою та особистою безпекою підприємця;

здатність до ефективної роботи в команді. Сприйняття критики, порад і вказівок.

За результатами вивчення навчальної дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" студент повинен набути певного рівня **автономності** та **відповідальності**, а саме:

здатність до виконання завдань із організації і управління майновою та особистою безпекою підприємця під безпосереднім контролем;

індивідуальна відповідальність за результати виконання завдань у навчанні та трудовій діяльності;

самостійне виконання завдань під мінімальним керівництвом;

покращення результатів власної навчальної та професійної діяльності і результатів діяльності інших. Здатність до подальшого навчання з деяким рівнем автономності;

безперервний саморозвиток і самовдосконалення.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" студент має ознайомитися з програмою дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань.

Структура дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" складається з двох модулів, кожен з яких об'єднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні заняття, практичні заняття, індивідуальна робота, самостійна робота студента. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни наведена в табл. 3.

Таблиця 3

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практичні заняття	самостійну роботу
Змістовний модуль 1. Основи управління особистою безпекою			
Тема 1. Теоретичні основи управління майном і особистою безпекою підприємця.	3	3	11
Тема 2. Взаємодія структурних підрозділів у системі безпеки підприємства	3	3	12
Тема 3. Стандарти безпеки підприємства	2	3	11
Разом годин за модулем 1	8	9	34
Змістовний модуль 2. Основи забезпечення майнової безпеки підприємства			
Тема 4. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства	3	3	10
Тема 5. Майно підприємства	3	3	14
Тема 6. Організація охорони майна підприємства	2	3	16
Разом годин за модулем 2	8	9	40
Всього годин	16	18	74

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовний модуль 1. Основи управління особистою безпекою

Тема 1. Теоретичні основи управління майном і особистою безпекою підприємця

Поняття безпеки підприємця. Задачі державної та недержавної системи безпеки. Внутрішні та зовнішні загрози підприємства.

Кадрові рішення в роботі служби безпеки. Структура та склад служби безпеки підприємства. Способи захисту об'єктів, що його потребують.

Особливості та порядок вдосконалення діяльності структурних підрозділів, що забезпечують безпеку підприємства. Взаємодія служби безпеки із іншими відділами підприємства.

Особиста безпека. Значення спеціальної, фізичної, психологічної підготовки фахівця служби безпеки. Права та обов'язки працівників підприємства щодо забезпечення особистої безпеки.

Конспірація як елемент безпеки. Збереження таємниць підприємства.

Тема 2. Взаємодія структурних підрозділів у системі безпеки підприємства

Нормативно-правові акти, що регулюють відносини, що пов'язані із забезпечення безпеки бізнесу. Вимоги щодо забезпечення безпеки бізнесу. Інструктаж посадових осіб та персоналу підприємства з питань забезпечення безпеки окремих напрямків діяльності підприємства.

Завдання щодо забезпечення економічних інтересів підприємства. Види контролюючих органів та перевірок. Захист підприємства від недобросовісних контрагентів. Захист інтелектуальної власності підприємства. Роль служби безпеки в проведенні маркетингової розвідки.

Тема 3. Стандарти безпеки підприємства

Поняття стандартизації. Об'єкти, суб'єкти, цілі і завдання стандартизації. Принципи державної політики в сфері стандартизації. Міжнародні стандарти забезпечення безпеки підприємства в Україні.

Міжнародна організація зі стандартизації, офіційна стандартизація згідно ISO. Структура та зміст стандарту ISO / IEC 17799.

Стандарти безпеки праці. Особливості міжнародних стандартів безпеки інформаційно-обчислюваних систем.

Змістовний модуль 2. Основи забезпечення майнової безпеки підприємства

Тема 4. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства

Процес отримання та перевірки відомостей про працівника. Способи перевірки інформації про працівника. Комплексна перевірка працівника служби безпеки. Зміст інформації про працівника. Тести на професійну придатність, порядок тестування.

Випробувальний термін при прийомі на роботу порядок проходження. Порядок звільнення працівника, персоналу за чинним трудовим законодавством.

Тема 5. Майно підприємства

Порядок придбання та використання майна. Порядок відчуження майна. Оренда та використання орендованого майна. Рухоме і нерухоме майно, порядок здійснення операцій. Державна реєстрація нерухомого майна суб'єкта господарювання.

Купівля – продаж майна підприємства. Порядок укладення договорів щодо розпорядження майном підприємства.

Тема 6. Організація охорони майна підприємства

Принципи організації об'єктів інфраструктури підприємства.

Спеціальні технічні пристосування щодо забезпечення безпеки майна підприємства. Правове регулювання застосування спецтехніки.

Системи пожежної та екологічної безпеки. Охоронні системи, порядок їх використання. Системи санкціонованого доступу і телеспостереження. Системи біометричного розпізнавання особистості, порядок їх використання. Робота служби безпеки щодо забезпечення охорони майна підприємства.

4. Плани лекцій

Змістовний модуль 1. Основи управління особистою безпекою

Тема 1. Теоретичні основи управління майном і особистою безпекою підприємця

- 1.1. Поняття безпеки підприємця.
- 1.2. Кадрові рішення в роботі служби безпеки.
- 1.3. Особливості та порядок вдосконалення діяльності структурних підрозділів, що забезпечують безпеку підприємства.
- 1.4. Особиста безпека.
- 1.5. Значення спеціальної, фізичної, психологічної підготовки фахівця служби безпеки.
- 1.6. Конспірація як елемент безпеки.

Література: основна [2; 17; 19; 22]; додаткова: [48; 49; 87; 96].

Тема 2. Взаємодія структурних підрозділів у системі безпеки підприємства

- 2.1. Вимоги щодо забезпечення безпеки бізнесу згідно чинного законодавства.
- 2.2. Інструктаж посадових осіб та персоналу підприємства з питань забезпечення безпеки окремих напрямків діяльності підприємства.
- 2.3. Завдання щодо забезпечення економічних інтересів підприємства.
- 2.4. Захист підприємства від недобросовісних контрагентів.
- 2.5. Захист інтелектуальної власності підприємства.
- 2.6. Роль служби безпеки в проведенні маркетингової розвідки

Література: основна [9; 17; 19; 22; 26; 29], додаткова [56; 79].

Тема 3. Стандарти безпеки підприємства

- 3.1. Міжнародні стандарти забезпечення безпеки підприємства в Україні.
- 3.2. Стандартизація: об'єкти, суб'єкти, цілі і завдання стандартизації.
- 3.3. Міжнародна організація зі стандартизації, офіційна стандартизація згідно ISO.
- 3.4. Стандарти безпеки праці.

Література: основна [1; 7; 13; 20; 39; 44; 45]; додаткова [74; 80].

Змістовний модуль 2. Основи забезпечення майнової безпеки підприємства

Тема 4. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства

- 4.1. Процес отримання та перевірки відомостей про працівника.
- 4.2. Комплексна перевірка працівника служби безпеки.
- 4.3. Зміст інформації про працівника.
- 4.4. Тести на професійну придатність, порядок тестування.
- 4.5. Випробувальний термін при прийомі на роботу порядок проходження.
- 4.6. Порядок звільнення працівника, персоналу.

Література: основна [3; 17; 19; 22]; додаткова [49; 52; 79; 84].

Тема 5. Майно підприємства.

- 5.1. Порядок придбання та використання майна.
- 5.2. Порядок відчуження майна.
- 5.3. Оренда та використання орендованого майна.
- 5.4. Рухоме і нерухоме майно, порядок здійснення операцій.
- 5.5. Купівля - продаж майна підприємства.

Література: основна [15; 17; 22; 47]; додаткова [56; 81; 93].

Тема 6. Організація охорони майна підприємства.

- 6.1. Принципи організації об'єктів інфраструктури підприємства.
- 6.2. Спеціальні технічні пристосування щодо забезпечення безпеки майна підприємства.
- 6.3. Правове регулювання застосування спецтехніки.
- 6.4. Системи пожежної та екологічної безпеки.
- 6.5. Охоронні системи, порядок їх використання.
- 6.6. Системи санкціонованого доступу і телеспостереження.
- 6.7. Системи біометричного розпізнавання особистості, порядок їх використання.
- 6.8. Робота служби безпеки щодо забезпечення охорони майна підприємства.

Література: основна [8; 19; 22; 34; 35]; додаткова [62; 79].

5. Плани практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу, а також під час виконання індивідуальної науково-дослідної роботи.

У процесі проведення практичного заняття зорганізується дискусія навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів, а також проблемні питання, відповідь на які має бути знайдена в ході обговорення. Слід зазначити, що в межах дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" з метою досягнення ефекту системності знань практичні заняття рекомендується проводити не за окремо взятими темами, а в цілому за змістовним модулем.

План проведення практичних занять наведено в табл. 4.

Таблиця 4

План практичних занять

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих питань)	Кількість годин	Література
Змістовний модуль 1. Основи управління особистою безпекою			
1	2	3	4
Тема 1. Теоретичні основи управління майном особистою безпекою підприємця	1.1 Поняття безпеки підприємця 1.2. Кадрові рішення в роботі служби безпеки. 1.3. Особливості та порядок вдосконалення діяльності структурних підрозділів, що забезпечують безпеку підприємства 1.4. Особиста безпека. 1.5. Значення спеціальної, фізичної, психологічної підготовки фахівця служби безпеки. 1.6. Конспірація як елемент безпеки	3	основна [2; 17; 19; 22]; додаткова [48; 49; 87; 96]
Тема 2. Взаємодія структурних підрозділів у системі безпеки підприємства	2.1. Вимоги щодо забезпечення безпеки бізнесу згідно чинного законодавства. 2.2. Інструктаж посадових осіб та персоналу підприємства з питань забезпечення безпеки окремих напрямків діяльності підприємства. 2.3. Завдання щодо забезпечення економічних інтересів підприємства	3	основна [9; 17; 19; 22; 26; 29]; додаткова [56; 79]

Змістовний модуль 2. Основи забезпечення майнової безпеки підприємства			
	2.4. Захист підприємства від недобросовісних контрагентів. 2.5. Захист інтелектуальної власності підприємства. 2.6. Роль служби безпеки в проведенні маркетингової розвідки		
Тема 3. Стандарти безпеки підприємства	3.1. Міжнародні стандарти забезпечення безпеки підприємства в Україні. 3.2. Стандартизація: об'єкти, суб'єкти, цілі і завдання стандартизації. 3.3. Міжнародна організація зі стандартизації, офіційна стандартизація згідно ISO. 3.4. Стандарти безпеки праці	3	основна [1; 7; 13; 20; 39; 44; 45]; додаткова [74; 80]
Тема 5. Майно підприємства	5.1. Порядок придбання та використання майна. 5.2. Порядок відчуження майна. 5.3. Оренда та використання орендованого майна. 5.4. Рухоме і нерухоме майно, порядок здійснення операцій. 5.5. Купівля - продаж майна підприємства	3	основна [15; 17; 22; 47]; додаткова [56; 81; 93]
Тема 6. Організація охорони майна підприємства	6.1. Принципи організації об'єктів інфраструктури підприємства. 6.2. Спеціальні технічні пристосування щодо забезпечення безпеки майна підприємства. 6.3. Правове регулювання застосування спецтехніки. 6.4. Системи пожежної та екологічної безпеки. 6.5. Охоронні системи, порядок їх використання. 6.6. Системи санкціонованого доступу і телеспостереження. 6.7. Системи біометричного розпізнавання особистості, порядок їх використання. 6.8. Робота служби безпеки щодо забезпечення охорони майна підприємства	3	основна [8; 19; 22; 34; 35]; додаткова [62; 79]

6. Самостійна робота студентів

Необхідною складовою можливості належного засвоєння навчального матеріалу даної дисципліни є плідна, систематична самостійна робота студентів з певним обсягом нормативно – правових

актів як національного, так і міжнародного характеру, спеціальною літературою з питань нормативно-правового регулювання відносин з організації і управління майном та особистою безпекою підприємця.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань за питаннями для самоконтролю.

Питання для самостійного опрацювання закріплені в табл. 5.

Таблиця 5

Питання для самостійного опрацювання

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання (за модулями та темами)	Кіль- кість годин	Рекомендована література
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Основи управління особистою безпекою			
Тема 1. Теоретичні основи управління майном і особистою безпекою підприємця	1. Поняття особистої безпеки підприємця. 2. Які системи забезпечення безпеки підприємницької діяльності існують в Україні? 3. На яких принципах побудовані системи забезпечення безпеки підприємця? 4. Які вимоги виставляються для фахівців служби безпеки підприємства? 5. Охарактеризуйте зовнішні та внутрішні загрози підприємству? 6. Які існують вірогідні канали просочування конфіденційної інформації?	11	основна [2; 17; 19; 22]; додаткова [48; 49; 87; 96]
Тема 2. Взаємодія структурних підрозділів у системі безпеки підприємства	1. Які вимоги виставляються щодо забезпечення безпеки бізнесу згідно з чинним законодавством? 2. Яким чином відбувається інструктаж посадових осіб та персоналу підприємства з питань забезпечення безпеки окремих напрямків діяльності підприємства? 3. Які основні завдання забезпечення економічних інтересів підприємства?	12	основна [9; 17; 19; 22; 26; 29]; додаткова [56; 79]

1	2	3	4
	<p>4. Яким чином здійснюється захист підприємства від недобросовісних контрагентів?</p> <p>5. Що означає поняття "інтелектуальна власність підприємства"?</p> <p>6. В чому полягає захист інтелектуальної власності підприємства?</p> <p>7. Які основні функції служби безпеки?</p>		
Тема 3. Стандарти безпеки підприємства	<p>1. Які існують міжнародні стандарти забезпечення безпеки підприємства в Україні?</p> <p>2. Що таке стандартизація і яке її призначення?</p> <p>3. Об'єкти та суб'єкти стандартизації.</p> <p>4. Які стандарти безпеки праці існують в нашій країні?</p> <p>5. Характеристика міжнародної організації зі стандартизації, офіційна стандартизація згідно ISO.</p> <p>6. Процедура стандартизації</p>	11	основна [1; 7; 13; 20; 39; 44; 45]; додаткова [74; 80]
Змістовний модуль 2. Основи забезпечення майнової безпеки підприємства			
Тема 4. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства.	<p>1. З яких етапів і яким чином складається процес отримання та перевірки відомостей про працівника?</p> <p>2. Як здійснюється перевірка працівника служби безпеки?</p> <p>3. За якими критеріями здійснюється відбір в службу безпеки суб'єкту господарювання?</p> <p>4. Порядок проведення тестування працівника.</p> <p>5. Порядок та умови проходження випробувального терміну працівником.</p> <p>6. Підстави та процедура звільнення працівника.</p>	10	основна [3; 17; 19; 22]; додаткова [49; 52; 79; 84]
Тема 5. Майно підприємства	<p>1. Який порядок та підстави набуття майна підприємства?</p> <p>2. Режим майна підприємства.</p> <p>3. Порядок використання майна підприємства.</p> <p>4. Характеристика договору оренди майна підприємства</p>	14	основна [15; 17; 22; 47]; додаткова [56; 81; 93]

1	2	3	4
	5. Порядок здійснення операцій з нерухомим майном. 6. Договір купівлі-продажу майна підприємства.		
Тема 6. Організація охорони майна підприємства.	1. Які основні принципи організації охорони майна підприємства? 2. Технічні пристосування для здійснення охорони майна підприємства. 3. Охоронні системи та порядок їх використання. 4. Системи протипожежної та екологічної безпеки.	16	основна [8; 19; 22; 34; 35]; додаткова [62; 79]

7. Ситуаційні завдання

Актуальність та необхідність розв'язання ситуаційних завдань полягає в наданні студенту практичних навичок застосування знань, набутих під час вивчення лекційного матеріалу, проведення практичних занять та виконання самостійної роботи. Ситуаційні завдання максимально наближені до ситуацій, що можуть відбутися на практиці та дозволяють студентам не лише навчитися практичному застосуванню набутих знань, а й виявити прогалини в вивченні матеріалу.

Ситуаційне завдання 1

У зв'язку із викраденням майна приватного підприємства у великих розмірах районна прокуратура порушила кримінальну справу за ч.4 ст.185 "Крадіжка". Однак власник підприємства не звертався до суду та інших органів влади. 1. Хто може бути заявником щодо здійсненого злочину? 2. Чи змінилася б ситуація, якщо б підприємство було державним?

Ситуаційне завдання 2

Працівник служби безпеки затримав в приміщенні офісу молоду людину, що потрапила через відчинене вікно. Спочатку охоронець зробив попереджувальний постріл в повітря, оскільки залишилась така звичка після його роботи в міліції, потім затримав, допросив її та помістив до

складського приміщення. Коли приїхали органи міліції, він аргументував свою поведінку тим, що може робити все, що завгодно, оскільки ця людина знаходилась на приватній території і йому треба здійснити необхідну оборону. 1. Дайте оцінку поведінці працівника. 2. Чи можна робити попереджувальний постріл в повітря? 3. Чи мав він право проводити допит і застосовувати запобіжний захід?

Ситуаційне завдання 3

На підприємстві було оголошено конкурсний набір на посаду охоронця внутрішньої служби безпеки підприємства "Сокіл". Директор встановив обов'язкові вимоги щодо кандидатів: 1) вміння стріляти; 2) середня професійна освіта і досвід роботи не менше 3 років; 3) додаткова підготовка в області забезпечення безпеки; 4) швидка реакція, 5) водійські права; 6) здатність швидко вирішувати головоломки; 7) відсутність поганих звичок; 8) жіноча стать; 9) медична підготовка. Чи законні вимоги, що встановлені підприємством?

Ситуаційне завдання 4

Перед проведенням тендерних торгів ТОВ звернулося до спеціалісту з ІТ захисту з проханням надати інформацію з е-меїл адреси конкуруючої фірми Н. Спеціаліст, надав потрібну інформацію (за допомогою програми підбору паролів або за допомогою фішингового листа). У зв'язку з цим ТОВ були відомі певні дані про дії Н., у зв'язку з чим вони обійшли Н в торгах. Також було видалено цінну інформацію про проведення торгів. Н. помітило зникнення надісланої інформації з електронної скриньки, оскільки у директора підприємства стояв мобільний додаток, що сповістив його про вхідний лист. Дайте аналіз даній ситуації.

Ситуаційне завдання 5

Служба захисту прав споживачів звернулась до підприємства із виробництва та продажу меблів з вимогою надати безоплатно меблеве обладнання в офіс після ремонту. На той час на підприємстві не було продажів, воно підтримується за рахунок накоплених коштів в період "сезону" продажів і тому не мало можливості допомогти службі. 1. Чи законні дії Служби захисту прав споживачів? 2. Які варіанту захисту підприємства ви знаєте?

Ситуаційне завдання 6

Іванов підготував необхідні документи для створення малого підприємства з виробництва будівельних матеріалів і представив їх голові місцевої адміністрації Петрову для отримання ліцензії. Дізнавшись про це, родич Петрова Сидоров, керівник кооперативу, що спеціалізується на виготовленні аналогічних будівельних матеріалів, попросив Петрова "допомогти усунути конкурента". Петров, посилаючись на те, що в місті виробництвом будівельних матеріалів займаються інші комерційні організації, протягом шести місяців відмовляв Іванову у видачі ліцензії. 1. Проаналізуйте ситуацію. 2. Як кваліфікувати дії Петрова і Сидорова?

Ситуаційне завдання 7

На підприємство 2.03.2013 р. завітала служба пожежної безпеки з перевіркою дотримання норм пожежної безпеки. Після перевірки було встановлено ряд порушень, однак власника підприємства не було, тому вони залишили робітникам попередження та протокол про притягнення до адміністративної відповідальності. Порушення, на думку пожежної служби, полягало в: 1. Наявності електрочайників на робочих місцях, 2. Вогнегасники знаходились на пожежних щитах на відстані 2 метрів від полу. 1. Чи законні дії пожежної служби? 2. Визначте види та порядок проведення перевірок пожежними службами, права та обов'язки сторін перевірки.

Ситуаційне завдання 8

Державна податкова адміністрація м. Харків звернулась до ПрАТ "Харківський тракторний завод" з попередженням про притягнення до відповідальності у зв'язку з порушенням вимог чинного законодавства. На думку податківців, порушення законодавства полягало в неодержанні ліцензії на послуги із перевезення працівників цього підприємства з роботи до дому автобусом, що був спеціально придбаний заводом з такою метою.

1. Чи мав право податковий орган здійснювати перевірку наявності ліцензії?

2. Чи потрібна ліцензія на здійснення подібних автотранспортних перевезень? (Чи є діяльність підприємства зі здійснення автотранспортних перевезень власних працівників господарською?)

Ситуаційне завдання 9

ДП "Консультант" займається аудиторською діяльністю. В результаті зустрічної перевірки (з 12.08.12 року по 20.09.12 року) його діяльності податковою інспекцією було виявлено наступні порушення: строк дії ліцензії на надання аудиторських послуг закінчився у квітні 2012 року; неналежне оформлення договорів про надання послуг (відсутність реєстраційного номеру та строку дії договору, підпис замовника на деяких договорах відсутній). Податковим інспектором було складено відповідний акт. Директор ДП "Консультант" заперечував правомірність акту, мотивуючи це тим, що податкові інспектори перевищили свою компетенцію при проведенні зустрічної перевірки та не надали розпорядження на проведення перевірки.

Дайте правовий аналіз ситуації.

Ситуаційне завдання 10

Під час перевірки фінансово-господарської діяльності магазину солодоців службовці податкової інспекції склали акт про протиправне здійснення торговельної діяльності без отримання торгового патенту та наклали штраф. Представник дирекції магазину оскаржив вказане рішення у суді, мотивуючи свій позов тим, що продаж солодоців вітчизняного виробництва не підлягає патентуванню.

Яке рішення повинен винести суд?

Ситуаційне завдання 11

Мінюстом України було відмовлено в державній реєстрації нормативного акта Міністерства промислової політики України, яким було затверджено галузевий стандарт, мотивуючи свою відмову тим, що до компетенції міністерства не входить затвердження галузевих стандартів.

1. Чи правомірні дії Міністерства юстиції?
2. З посиланням на законодавство України визначте функції міністерств як центральних органів виконавчої влади.

Ситуаційне завдання 12

При укладенні трудового договору з працівником Петрухновим власник ТОВ "Преміум" запропонував включити умову про випробування протягом 3-х місяців з метою перевірки відповідності Петрухнова дорученій посаді. Працівник заперечив проти випробування на тій

підставі, що в трудовій книжці є всі дані про його кваліфікацію. В крайньому випадку він погоджувався на випробування протягом не більше одного тижня. Керівник звернувся до юрисконсульта підприємства з питанням, чи має він право відмовити Петрухнову у прийнятті на роботу.

Який порядок установлення випробування при прийнятті на роботу і як визначити його строк? Які відмови у прийнятті на роботу є обґрунтованими?

Ситуаційне завдання 13

Мазій прийняли на ТОВ "Агролідер" менеджером з продажу товару у виробничий цех з місячним випробувальним терміном. Після трьох тижнів роботи її перевели в інший підрозділ підприємства в іншій виробничий цех. При цьому керівник повідомив Мазій, що результати її випробування в якості менеджера з продажу товару незадовільні, і їй необхідно пройти випробування в іншому підрозділі підприємства. Після того, як Мазій і в цьому виробничому цеху пропрацювала три тижні, директор звільнив її як таку, що не витримала випробування. Мазій звернулася до суду з позовом. Суд визнав дії директора правильними й обґрунтував це рішення тим, що Мазій проходила випробування у двох виробничих цехах, у кожному з них працювала менше місяця, крім того, про незадовільні результати випробування в першому цеху Мазій була повідомлена.

Який порядок установлення випробування при прийнятті на роботу і якими є його строки? Чи правильне рішення суду?

Ситуаційне завдання 14

Завідуючий магазином "Техно" наказом від 20 червня 2013 р. було оголошено догану Різник за незадовільну організацію зберігання товарно-матеріальних цінностей та інші недоліки в роботі, і цим наказом трудовий договір з нею було розірвано за ст. 41 КЗпП України. Різник звернулася з позовом до суду про поновлення її на попередній посаді і стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу. Різник посилалася на те, що допущені нею недоліки не давали підстав для звільнення з роботи.

Чи підлягає позов задоволенню?

Ситуаційне завдання 15

Борисенко звернувся до суду з позовом до організації про визнання звільнення з роботи незаконним, стягнення оплати за вимушений прогул, компенсації за невикористану відпустку, а також про відшкодування моральної шкоди.

Представник відповідача вважав, що цей спір не повинен розглядатися в суді, а робота позивача визначалася не трудовим, а цивільно-правовим договором підряду; трудова книжка на позивача не заводилася, наказ про прийняття на роботу не видавався.

Позивач посилався на те, що виконував роботу економіста, яка була обумовлена при укладенні трудового договору. Робота, на думку позивача, носила постійний характер, він працював разом з іншими працівниками, дотримувався правил внутрішнього трудового розпорядку і не знав, що на нього не заведено трудової книжки і не видано наказ, оскільки регулярно отримував заробітну плату й допомогу з тимчасової непрацездатності.

Позивач також вважав, що йому не правомірно оголосили про закінчення цивільно-правового договору підряду, а, в дійсності, припинили трудові правовідносини з порушенням законодавства про працю й без зазначення причини звільнення.

Яким повинно бути рішення суду?

Ситуаційне завдання 16

Майстер будівельної фірми Андрущенко був звільнений за прогул. Він звернувся до суду з позовом про поновлення на роботі, де пояснив, що з 8 по 19 вересня він дійсно не виходив на роботу, тому що шукав собі нову роботу, оскільки у нього з керівництвом склалися неприязні стосунки. Крім того, його не запросили на засідання виборного органу первинної профспілкової організації, на якому розглядалося питання про його звільнення.

Які причини невиходу працівника на роботу вважаються поважними? Чи обов'язкова присутність працівника на засіданні виборного органу первинної профспілкової організації, де розглядається питання про згоду на звільнення? Як вирішити спір?

Ситуаційне завдання 17

З вини Почкая, завідуючого відділом обліку та розподілу тари бухгалтерії торгу, мали місце грубі порушення під час інвентаризації

товарно-матеріальних цінностей у крамниці № 2. Головний бухгалтер зажадав від нього пояснень і, вважаючи, що він подає негарний приклад підлеглим, підготував проект наказу про його звільнення за п. 1 ст. 41 КЗпП України. Юрисконсульт відмовився завізувати цей проект, пояснюючи, що Почкай не може бути звільнений на цій підставі.

Хто і за які дії може бути звільнений за п. 1 ст. 41 КЗпП України?

Ситуаційне завдання 18

Економіст Савченко звернулася до директора заводу з проханням установити їй на 8 місяців режим гнучкого робочого часу, який допускає саморегулювання початку і закінчення робочого дня (зміни) з фіксованим часом – від 9 год. 30 хв до 16 год. 30 хв, коли вона обов'язково буде на робочому місці. Директор не задовольнив прохання на тій підставі, що нікому здійснювати контроль за відпрацюванням Савченко встановленого часу праці.

Як вирішити дане питання?

Ситуаційне завдання 19

Працівниця друкарні Адаменко, яка мала на утриманні трьох дітей віком до 7 років, звернулася до директора з проханням установити їй на півроку неповний робочий день (3 год.) у зв'язку з частою хворобою дітей. Директор відмовив їй на тій підставі, що обсяг роботи збільшився, а простій обладнання спричинить зменшення доходу підприємства.

Як вирішити дане питання?

Ситуаційне завдання 20

Суд відмовив у позові про поновлення на роботі продавцеві крамниці Костирко, звільненому у зв'язку із втратою довіри. Своє рішення суд мотивував тим, що у вихідний день Костирко зрубав у лісі дві ялинки, перевіз їх додому, цим самим посягнувши на державне майно, отже, йому не можна довіряти матеріальні цінності на роботі. Костирко оскаржив рішення в апеляційний суд.

Чи є в даному разі підстава для звільнення у зв'язку із втратою довіри? Хто може бути звільнений на цій підставі? Якою повинна бути ухвала суду?

8. Контрольні запитання для самодіагностики

1. Поняття безпеки підприємця.
2. Кадрові рішення в роботі служби безпеки.
3. Особливості та порядок вдосконалення діяльності структурних підрозділів, що забезпечують безпеку підприємства.
4. Поняття особистої безпеки.
5. Значення спеціальної, фізичної, психологічної підготовки фахівця служби безпеки.
6. Збереження комерційної таємниці або конспірація як елементи безпеки.
7. Вимоги щодо забезпечення безпеки бізнесу згідно чинного законодавства.
8. Інструктаж посадових осіб та персоналу підприємства з питань забезпечення безпеки окремих напрямків діяльності підприємства.
9. Завдання щодо забезпечення економічних інтересів підприємства.
10. Захист підприємства від недобросовісних контрагентів.
11. Захист інтелектуальної власності підприємства.
12. Роль служби безпеки в проведенні маркетингової розвідки
13. Міжнародні стандарти забезпечення безпеки підприємства в Україні.
14. Стандартизація: об'єкти, суб'єкти, цілі і завдання стандартизації.
15. Міжнародна організація зі стандартизації, офіційна стандартизація згідно ISO.
16. Структура стандарту ISO / IEC 17799.
17. Стандарти безпеки праці.
18. Процес отримання та перевірки відомостей про працівника.
19. Комплексна перевірка працівника служби безпеки.
20. Зміст інформації про працівника.
21. Тести на професійну придатність та порядок проведення тестування.
22. Випробувальний термін при прийомі на роботу порядок проходження.
23. Порядок звільнення працівника, персоналу.
24. Порядок придбання та використання майна.
25. Порядок відчуження майна.
26. Оренда та використання орендованого майна.

27. Рухоме і нерухоме майно, порядок здійснення операцій.
28. Купівля - продаж майна підприємства.
29. Принципи організації об'єктів інфраструктури підприємства.
30. Спеціальні технічні пристосування щодо забезпечення безпеки майна підприємства.
31. Правове регулювання застосування спецтехніки.
32. Системи пожежної та екологічної безпеки.
33. Охоронні системи, порядок їх використання.
34. Системи санкціонованого доступу і телеспостереження.
35. Системи біометричного розпізнавання особистості, порядок їх використання.
36. Робота служби безпеки щодо забезпечення охорони майна підприємства.
37. Шляхи розв'язання проблем розроблення стратегічного плану підприємства.
38. Застосування базових моделей розроблення стратегій підприємства.
39. Обґрунтування портфелю стратегій підприємства.
40. Проблеми стратегічного планування фінансово-економічної безпеки на підприємствах України.
41. Вплив загроз зовнішнього середовища на фінансове становище.
42. Оцінювання сильних та слабких сторін внутрішньої фінансової політики.
43. Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності підприємства.
44. Принципи та етапи стратегічного планування фінансово-економічної безпеки.
45. Сутність та необхідність стратегічного планування фінансово-економічної безпеки в системі управління підприємством.
46. Принципи та етапи стратегічного планування фінансово-економічної безпеки.

9. Науково-дослідна діяльність студентів

Наукова підготовка студентів упродовж періоду навчання – важлива складова освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр". Основне завдання цього процесу – формування знань з методології, теорії методу і процесу,

технології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи вже зі студентської науки.

Науково-дослідна діяльність студента здійснюється у формі написання наукових статей за відповідним проблемним питанням та існуючими прогалинами в діючому міжнародному законодавстві та національному законодавстві України, яке стосується міжнародних приватноправових відносин. Тематика наукової статті та її написання узгоджуються із науковим керівником та здійснюється під його керівництвом. Науково-дослідна діяльність студента може здійснюватись у формі написання тез доповідей та участі під час проведення всеукраїнських та міжнародних конференцій, участі у проведенні брейн-рингів та інших інтелектуальних ігор, в інших формах здійснення індивідуальних наукових досліджень.

Оцінка успішності за науково-дослідну діяльність студента здійснюється за весь період навчання та підсумкова кількість балів виставляється наприкінці відповідного семестру. Максимальне число балів у семестрі за результатами науково-дослідницької діяльності з навчальної дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" встановлюється відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни затвердженою на поточний навчальний рік. Під час оцінювання науково-дослідної діяльності студента враховується самостійність виконання певної наукової роботи (написання наукової статті, написання тез доповідей на конференції, ін.), активна участь під час проведення відповідного заходу, науковий рівень виконаної роботи.

10. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально – консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота за теоретичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

1. Індивідуальних консультацій (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни);

2. групових консультацій (розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у виробничу практику).

Індивідуально-консультативна робота за практичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

1. Індивідуальних консультацій (розгляд практичних завдань, стосовно яких виникли запитання);

2. Групових консультацій (розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення).

11. Методики активізації процесу навчання

При викладанні навчальної дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій таких, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії; кейс-метод; ділові ігри.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено в табл. 6.

Таблиця 6

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Тема 4. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства.	<i>Міні-лекція</i> з питання "Проблемні аспекти прийняття працівників на роботу" <i>Презентація</i> роботи в малих групах
Тема 6. Організація охорони майна	<i>Проблемна лекція</i> з питання "Способи забезпечення схоронності майна підприємства".
Тема 2. Взаємодія структурних підрозділів у системі безпеки підприємства	<i>Ділова гра</i> : "Створення служби безпеки підприємства"
Тема 3. Майно підприємства	<i>Кейс-метод</i> : "Укладання цивільно-правових договорів"

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома

ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Навчальна дискусія відрізняється від інших видів дискусій тим, що новизна її проблематики ставиться лише до групи осіб, що беруть участь у дискусії, тобто те рішення проблеми, що вже знайдено в науці, має бути знайти в навчальному процесі в даній аудиторії. Навчальні групові дискусії дають найбільший ефект при вивченні й проробленні складного матеріалу й формуванні потрібних установок. Цей активний метод навчання забезпечує гарні можливості для зворотного зв'язка, підкріплення, практики, мотивації й перенесення знань і навичок з однієї області в іншу.

Аналіз конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних

конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Ціль цього методу – навчити студентів аналізувати інформацію, виявляти ключові проблеми, вибирати альтернативні шляхи рішення, оцінювати їх, знаходити оптимальний варіант і формулювати програми дій. При аналізі конкретних ситуацій особливо важливо те, що тут сполучається індивідуальна робота студента із проблемною ситуацією й групове обговорення пропозицій, підготовлених кожним членом групи. Це дозволяє що навчається розвивати навички групової, командної роботи, що розширює можливості для рішення типових проблем у рамках досліджуваної навчальної тематики. У результаті проведення індивідуального аналізу, обговорення в групі, визначення проблем, знаходження альтернатив, вибору дій і плану їхнього виконання студенти одержують можливість розвивати навички аналізу й планування.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів і послуг.

Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій. Цей метод являє собою в комплексі рольову гру з різними, найчастіше протилежними інтересами її учасників і необхідністю прийняття якого-небудь рішення по закінченні або в ході гри. Рольові ігри допомагають формувати такі важливі ключові кваліфікації, як комунікативні здатності, толерантність, уміння працювати в малих групах, самостійність мислення й т.д. Від викладача потрібно більша попередня методична підготовка при проведенні рольових ігор, уміння прогнозувати результати й робити відповідні висновки. Ділові ігри характеризуються спрямованістю на зняття певних практичних проблем, придбання навичок виконання конкретних прийомів діяльності.

12. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності, компетентностей та відповідальності

студентів, що відповідає певному рівню Національної рамки кваліфікацій України з кожної дисципліни включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий контроль результатів навчання.

Навчальна дисципліна "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" ділиться на два змістові модулі. Підсумкова кількість балів за один змістовий модуль виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю, передбаченими робочою навчальною програмою навчальної дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця".

12.1. Поточний контроль

Поточний контроль за навчальною дисципліною "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять, самостійної роботи студентів і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати екзамен – 35 балів). Поточний контроль за навчальною дисципліною "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" здійснюється на кожному практичному та лекційному заняттях відповідно до розподілу балів за відповідними формами контролю, що передбачені відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця", затвердженою на поточний навчальний рік. Поточний контроль за дисципліною "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" здійснюється у наступних формах.

Контроль відвідування занять студентом – передбачає здійснення контролю присутності студента на відповідному занятті (лекції чи практичному занятті) та активна участь в проведенні такого заняття. Оцінювання здійснюється шляхом виставлення певної кількості балів, яка передбачена відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця", затвердженою на поточний навчальний рік. Технологічна карта наведена у таблиці 7 та 8.

Технологічна карта

Форма навчання																		Сесія	Σ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Загальне навчальне навантаження студента, години на тиждень																			
Аудиторні години	Лекції	2		2		2		2		2		2		2		2			16
	Практичні заняття		2		2		2		2		2		2		2		2		18
	Поточні консультації	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	
	Передекзаменаційні консультації																		
	Екзамен																		
Аудиторні години		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	2	34
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	28
	Виконання практичних та індивідуальних завдань		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	26
	Підготовка до екзамену																	16	16
Самостійна робота			4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	4		4	4	4	4	74
Загальний обсяг годин		4	6	6	6	6	6	6	6	6	6	4	6	2	6	6	6	8	108

Графік оцінювання балів на тиждень

Методи контролю	Лекції	1,0		1		1		1		1		1		1		1			8
	Практичні заняття		1		1		1		1		1		1		1		1	1	9
	Самостійна робота (домашні завдання)		1		1		1		1		1		1		1		1	1	9
	Науково – дослідна діяльність студентів (написання та публікація наукових статей, участь у конференціях, брейн-рингу).																14		14
	Поточні КР								10								10		20
	Екзамен																	40	40
	Всього балів на тиждень	1,0	2	11	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	16	2	40
Накопичення балів	1,0	3	14	16	17	19	30	32	33	35	36	38	39	41	42	58	60	100	

Технологічна карта

Теми змістовного модуля		Лекції	Практичні заняття	Домашні завдання	Поточні КР	Наукова діяльність студента	Екзамен	М
ЗМ 1	Тема 1. Теоретичні основи управління майном і особистої безпекою підприємця	1	1		10	15	40	100
	Тема 2. Взаємодія структурних підрозділів у системі безпеки підприємства	1	1	1				
	Тема 2. Взаємодія структурних підрозділів в системі безпеки підприємства		1	1				
	Тема 3. Стандарти безпеки підприємства	1	1	1				
ЗМ 2	Тема 4. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства	1	1	1	10	15	40	100
	Тема 4. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства	1	1	1				
	Тема 5. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства	1	1	1				
	Тема 5. Робота з персоналом щодо забезпечення безпеки підприємства	1	1	1				
	Тема 6. Організація охорони майна підприємства	1	1	1				
Екзамен								
Σ		8	9	8	20	15		100

Наприкінці навчального семестру підраховується загальна сума балів, отриманих студентом за відвідування заняття та включається до загальної кількості балів, які отримані студентом під час здійснення поточного контролю.

Усне опитування – найбільш поширений метод контролю знань студентів. При усному контролі встановлюється безпосередній контакт між викладачем і студентом, в процесі якого викладач отримує широкі можливості для вивчення індивідуальних особливостей засвоєння студентами навчального матеріалу

Фронтальне опитування проводиться у формі бесіди викладача з групою. За його допомогою викладач може перевірити виконання студентами домашнього завдання, з'ясувати готовність групи до вивчення нового матеріалу, визначити сформованість основних понять, засвоєння нового навчального матеріалу, який був тільки що розібраний на занятті.

Індивідуальне опитування передбачає ґрунтовні, розгорнуті відповіді студентів на питання, що відноситься до досліджуваного навчального матеріалу. Питання індивідуального опитування стимулюють студентів логічно мислити, порівнювати, аналізувати, доводити, підбирати переконливі приклади, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити обґрунтовані висновки.

Письмові контрольні роботи – ефективний метод перевірки й оцінки знань, умінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, які дають можливість в найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрямки для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги і об'єктивно оцінити результати навчання.

Доповіді та реферати використовуються для повторення та узагальнення навчального матеріалу. Вони дозволяють систематизувати знання студентів, перевірити вміння розкрити тему. У процесі підготовки твору або реферату студент мобілізує і актуалізує наявні знання, набуває самостійно нові, що необхідні для розкриття теми, зіставляє їх зі своїм життєвим досвідом, чітко усвідомлює свою життєву позицію. При перевірці таких робіт викладач звертає увагу на відповідність роботи темі, повноту розкриття теми, послідовність викладу, самостійність судження.

При поточному контролі оцінці підлягають:

- 1) рівень засвоєння знань та їхнього розуміння, продемонстрований у відповідях і виступах;
- 2) активність при обговоренні питань;
- 3) результати виконання і захисту контрольних робіт, експрес-контролю тощо.

Студентам, які брали участь у науково-дослідній діяльності, роботі конференцій, студентських наукових гуртках, підготовці публікацій, а також були переможцями, призерами та учасниками олімпіад з навчальних дисциплін, спеціальності, наукових конкурсів присуджуються додаткові бали, передбачені відповідною Технологічною картою навчальної дисципліни "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця", яку затверджено на поточний навчальний рік.

При виставленні балів за поточний контроль, оцінці підлягають: рівень засвоєння теоретичних знань та практичних умінь і навичок з тем, включених до змістових модулів; самостійне опрацювання тем; проведення контрольних робіт; написання доповідей та рефератів; опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, підготовка публікацій.

Результати поточного оцінювання рівня засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів, відповідно рівню Національної рамки кваліфікацій України за семестр і за кожний змістовий модуль проставляються викладачем у електронному журналі та "Журналі обліку успішності студентів" викладача.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно встановленому терміну.

12.2. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль за дисципліною "Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця" здійснюється у формі екзамену з урахуванням проведення поточного модульного контролю.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

1. Розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
2. Ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
3. Ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
4. Уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведення розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
5. Логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Зразок екзаменаційного білета з навчальної дисципліни

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

Практичне завдання 1

ДП "Консультант" займається аудиторською діяльністю. В результаті зустрічної перевірки (з 12.08.12 року по 20.09.12 року) його діяльності податковою інспекцією було виявлено наступні порушення: строк дії ліцензії на надання аудиторських послуг закінчився у квітні 2012 року; неналежне оформлення договорів про надання послуг (відсутність реєстраційного номеру та строку дії договору, підпис замовника на деяких договорах відсутній). Податковим інспектором було складено відповідний акт. Директор ДП "Консультант" заперечував правомірність акту, мотивуючи це тим, що податкові інспектори перевищили свою компетенцію при проведенні зустрічної перевірки та не надали розпорядження на проведення перевірки. Дайте правовий аналіз ситуації. (14 балів)

Практичне завдання 2

Під час перевірки фінансово-господарської діяльності магазину солодоців службовці податкової інспекції склали акт про протиправне здійснення торговельної діяльності без отримання торгового патенту та наклали штраф. Представник дирекції магазину оскаржив вказане рішення у суді, мотивуючи свій позов тим, що продаж солодоців вітчизняного виробництва не підлягає патентуванню.

Яке рішення повинен винести суд? (13 балів)

Практичне завдання 3

На підприємство 2.03.2013 р. завітала служба пожежної безпеки з перевіркою дотримання норм пожежної безпеки. Після перевірки було встановлено ряд порушень, однак власника підприємства не було, тому вони залишили робітникам попередження та протокол про притягнення до адміністративної відповідальності. Порушення, на думку пожежної служби, полягало в: 1. Наявності електрочайників на робочих місцях, 2. Вогнегасники знаходились на пожежних щитах на відстані 2 метрів від полу. Питання. Чи законні дії пожежної служби? 2. Визначте види та порядок проведення перевірок пожежними службами, права та обов'язки сторін перевірки. (13 балів)

Екзаменаційна робота оцінюється відповідно до рівня її виконання та рівня сформованості студентом відповідних компетентностей. Завдання оцінюється в цілому (перше завдання максимально 14 балів, друге завдання максимально 13 балів, третє завдання максимально 13 балів). Максимальна кількість балів за результатами екзамену за навчальною дисципліною "Організація і управління майновою та

особистою безпекою підприємця" становить 40 балів. Екзаменаційна робота оцінюється за наступними критеріями.

Критерії оцінювання знань студентів при написанні екзаменаційної роботи за навчальною дисципліною

Оцінка 1 бал. Студент виконати завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору, не виявляє здатність викласти думку навіть на елементарному рівні.

Оцінка 2 бали. Студент виконати завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

Оцінка 3 бали. При виконанні завдань припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

Оцінка 4 балів. При виконанні завдань студент без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значної кількості помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій з юридичної точки зору.

Оцінка 5 балів. При виконанні завдань студент без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок.

Оцінка 6 балів. Студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає у відповідях неточності, недостатньо правильно формулює основні закони і правила, стикається з труднощами при формулюванні висновків до практичних завдань.

Оцінка 7 балів. При виконанні завдань студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Завдання виконується в цілому правильно. При його виконанні студент припускається деяких помилок.

Оцінка 8 балів. При виконанні завдань студент застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою.

Завдання виконуються в цілому правильно, при їх виконанні студент припускається несуттєвих помилок.

Оцінка 9 балів. При виконанні завдань студент ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Ситуації вирішуються в цілому правильно, при її виконанні студент припускається окремих несуттєвих помилок.

Оцінка 10 балів. При розв'язанні ситуацій застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Завдання виконуються в цілому правильно в повному обсязі. Але при виконанні завдань студент припускається окремих неточностей.

Оцінка 11 – 12 балів. При розв'язанні ситуацій застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. При виконанні завдань студент припускається незначних неточностей.

Оцінка 13 – 14 балів. Студент дає абсолютно правильні відповіді на всі ситуації. При розв'язанні ситуацій застосовує системні знання, отримані на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів що передбачені навчальною програмою. Висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані.

Студент вважається атестованим, якщо сума балів одержаних за результати підсумкової успішності дорівнює або перевищує 35 балів за поточний контроль (максимально 60 балів) впродовж семестру та максимально можлива кількість балів набраних на екзамені – 40 балів, мінімальна – 25 балів.

Оцінки за розширеною шкалою виставляються на підставі накопичувальної бальної шкали (табл. 9) та оцінки за національною шкалою (табл. 10).

Таблиця 9

Оцінки за розширеною шкалою

Проміжок за накопичувальною бальною шкалою	Оцінка за розширеною шкалою
90 – 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
54 – 59	достатньо
1 – 53	незадовільно

Оцінки за національною шкалою

Сума балів	За шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано
1 – 34	F	

13. Рекомендована література**13.1. Основна**

1. Анализ международного стандарта ISO 15408: информационная технология, методы и средства [Текст] // Бизнес и безопасность. – 2007. – № 5(61).

2. Андрощук Г. А. Экономическая безопасность предприятия : защита коммерческой тайны [текст] : монография / Г. А. Андрощук, П. П. Крайнев ; ред. А. Д. Святоцкий . – К. : ВД " Ін Юре ", 2000. – 400 с.

3. Ареф'єва О. В. Планування економічної безпеки підприємств [текст] / О. В. Ареф'єва, Т. Б. Кузенко. – К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2004. – 169 с.

4. Артемов В. Ю. Основи менеджменту для інформаційних аналітиків [текст] : курс лекцій / В. Ю. Артемов. – К. : КНТ, 2007. – 272 с.

5. Артемов В. Ю. Порівняння організаційно-правових норм захисту інформації з обмеженим доступом країн-членів НАТО [текст] / В. Ю. Артемов. – К., 2007. – 178 с.

6. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) [текст] / О. І. Барановський ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К., 2004. – 759 с.

7. Берлач А. І. Безпека бізнесу [текст] : навч. посібн. / А. І. Берлач. – К. : Унів. "Україна", 2007. – 280 с.
8. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия [текст] / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, Эльга, 2004. – 784 с.
9. Бондарчук Ю. В. Безпека бізнесу: організаційно-правові основи [текст] : науково-практичний посібник / Ю. В. Бондарчук, А. І. Марущак. – К. : Видавничий дім "Скіф", КНТ, 2008. – 372 с.
10. Вавринчук М. П. Національна безпека України [текст] / М. П. Вавринчук. – К. : Кондор, 2008. – 600 с.
11. Василюк В. Інформаційна безпека [текст] / В. Василюк, С. Климчук. – К. : КНТ, 2008. – 190 с.
12. Вовчак О. Д. Страхова справа [текст] : підручник / О.Д. Вовчак. – К. : Знання, 2011. – 391 с.
13. Галатенко В. Стандарты информационной безопасности [текст] / В. Галатенко. – М. : НИИСИ РАН, 2006. – 262 с.
14. Гаркуша В. С. Особиста безпека працівників державної податкової служби України [текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Гаркуша, Ю. В. Корнєєв, В. О. Шамрай ; Державна податкова адміністрація України; Національна академія держ. податкової служби України; Інститут законодавства Верховної Ради України. – К. : МП "Леся", 2005. – 568 с.
15. Господарський кодекс України [текст] : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
16. Господарський процесуальний кодекс України [текст] : Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII // ВВР України. – 2001. – № 36. – Ст. 188.
17. Кодекс законів про працю [текст] : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1971. – № 50 (Додаток). – Ст. 375.
18. Кодекс України про адміністративні правопорушення [текст] : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
19. Користін О. Є. Економічна безпека [текст] : навч. посібн. / О. Є. Користін, О. І. Барановський, Л. В. Герасименко. – К. : КНУВС, 2010. – 368 с.

20. Куберт П. Обеспечение безопасности при эксплуатации по ISO 17799 [текст] / П. Куберт // Бизнес и безопасность. – 2007. – № 1(57).
21. Куберт П. Международный стандарт ISO 17799. Информационные технологии-практические правила управления информационной безопасностью [текст] / П. Куберт, В. Безштанько, В. Цукран // Бизнес и безопасность. – 2006. – № 3(53).
22. Ортинский В.Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ [текст] / В. Л. Ортинский, І. С. Керницький, З.Б. Живко. – К. : Правова єдність, 2009. – 544 с.
23. Податковий кодекс України [текст] : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // ВВР України. – 2011. – № 13. – Ст. 112.
24. Пономаренко В.С. Экономическая безопасность региона: анализ, оценка, прогнозирование [текст] : монография / В. С. Пономаренко. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2004. – 144 с.
25. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом [текст] : Закон України від 14 травня 1992 р. № 2343-XII // ВВР України.– 1999.– № 42 – 43. – Ст. 378.
26. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні [текст] : Закон України від 26 січня 1993 р. // ВВР України. – 1993. – № 13. – Ст. 110.
27. Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення [текст] : Декрет Кабінету Міністрів України від 8 квітня 1993 р. № 30-93// ВВР України. – 1993. – № 23. – Ст. 247.
28. Про державну підтримку малого підприємництва [текст] : Закон України від 19 жовтня 2000 р. // ВВР України. – 2000. – № 51 – 52. – Ст. 447.
29. Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності [текст] : Указ Президента України від 23.07.1998 р. № 817/98 // Офіційний вісник України. – 1998 р. – № 30. – Ст. 2.
30. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності [текст] : Закон України від 6 вересня 2005 р. // ВВР України. – 2005. – № 48. –Ст. 483.
31. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності [текст] : Закон України від 11 вересня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 41. – Ст. 2157.

32. Про засади запобігання і протидії корупції [текст] : Закон України від 07 квітня 2011 р. № 3206-VI // ВВР. – 2011. – № 44. – Ст. 9.
33. Про затвердження Порядку проведення перевірок органами Державної інспекції техногенної безпеки України та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів МНС України [текст] : Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25.05.2012 р. № 863 // ОВУ. – 2012 р. – № 52. – Ст. 207.
34. Про затвердження Правил експлуатації вогнегасників [текст] : Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 02.04.2004 р. № 152 // ОВУ. – 2004 р. – № 19. – Ст. 279.
35. Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні [текст] : Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій від 19.10.2004 № 126 // ОВУ. – 2004 р. – № 45. – Ст. 111.
36. Про захист від недобросовісної конкуренції [текст] : Закон України від 7 червня 1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.
37. Про захист економічної конкуренції [текст] : Закон України від 11 січня 2001 р. // ВВР України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
38. Про захист прав споживачів [текст] : Закон України від 12 травня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР від 23.07.1991. – 1991. – № 30. – Ст. 379.
39. Про метрологію та метрологічну діяльність [текст] : Закон України від 11 лютого 1998 р. (у редакції Закону № 1765-IV від 15 червня 2004 р.) // ВВР України. – 2004. – № 37. – Ст. 449.
40. Про міліцію [текст] : Закон України від 20.12.1990 № 565-XII // ВВР УРСР від 22.01.1991 р. – 1991. – № 4. – Ст. 95.
41. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності [текст] : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V // ВВР України. – 2007. – № 29. – Ст. 1001.
42. Про охоронну діяльність [текст] : Закон України від 22.03.2012 № 4616-VI // ВВР України. - 2013 р. - № 2. – Ст. 40.
43. Про прокуратуру [текст] : Закон України від 5 листопада 1991 р. // ВВР України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.
44. Про стандартизацію [текст] : Закон України від 17 травня 2001 р. // ВВР України. – 2001. – № 31. – Ст. 145.

45. Про стандартизацію і сертифікацію [текст] : Декрет Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 р. № 46-93 // ВВР України. – 1993. – № 27. – Ст. 289.

46. Реверчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур [текст] / Н. Й. Реверчук. – Львів : ЛБІ НБУ, 2004. — 196 с.

47. Цивільний кодекс України [текст] : наук.-практ. ком. : у 2 ч. / [за заг. ред. Я. М. Шевченко]. – К. : Ін Юре, 2004. – Ч. 1. – 692 с.

13.2. Додаткова

48. Білоус О.Г. Глобалізація і безпека розвитку [текст] : монографія / О. Г. Білоус. – К. : КНЕУ, 2001. – 733 с.

49. Горячова К. С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства [текст] / К. С. Горячова. – К. : КНУТД, 2006. – 16 с.

50. Гриненко І. М. Наркобізнес та національна безпека [текст] / І. М. Гриненко. – К. : Сфера, 2002. - 211с.

51. Губарєв О.О Економічна безпека [текст] : конспект лекцій / О. О. Губарєв ; М-во освіти і науки України ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2007. – 59 с.

52. Данільян О. Г. Національна безпека України: сутність, структура та напрямки реалізації [текст] : навчальний посібник / О. Г. Данільян. – Х. : Фоліо, 2002. – 285 с.

53. Дзьобань О. П. Національна безпека в суспільствах транзитивного типу [текст] / О. П.Дзьобань ; Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого. – Х. : НАУ ім. М. Є. Жуковського "ХАІ", 2004. – 292 с.

54. Дзьобань О. П. Національна безпека в умовах соціальних трансформацій [текст] : методологія дослідження та забезпечення / О. П. Дзьобань ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Константа, 2006. – 438 с.

55. Дзьобань О. П. Національна безпека України: концептуальні засади та світоглядний сенс [текст] / О. П.Дзьобань. – Х. : Майдан, 2007. – 284 с.

56. Економічна безпека в Україні: держави, фірми, особи [текст] : навчальний посібник / Н. Й. Реверчук, Я. М. Малик, І. І. Кульчицький, С. К. Реверчук / під ред. С. К. Реверчука. – Львів : ЛФМАУП, 2000. – 192 с.

57. Ермаков С. М. Теневая экономика: анализ и моделирование [текст] : научное издание / С. М. Ермаков. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 408 с.
58. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави : Нац. інтереси, реал. загрози, стратегія забезпечення [текст] : навчальний посібник / М. М. Єрмошенко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К., 2001. – 307 с.
59. Захаров О.І. Організація та управління економічною безпекою суб'єктів господарської діяльності. [текст] : навчальний посібник / О. І. Захаров, П. Я. Пригунов. – К. : КНТ, 2008. – 257с.
60. Зеркалов В. Д. Рейдерство. Методы противодействия [текст] : учебное пособие / В. Д. Зеркалов. – К. : КНТ, 2007. – 235 с.
61. Зеркалов В. Д. Рейдерство. Характеристика. Анализ. Ответственность [текст] : учебное пособие / В. Д. Зеркалов. – К. : КНТ, 2007. – 209 с.
62. Зовнішня політика України: Матеріали парламентських слухань [текст] / О. Струк, М. Бері, М. Мариній. – К. : ЦТІ "Е та Е", 2004. – 198 с.
63. Зубок М. І. Безпека банківської діяльності [текст] : навч. посібн. / М. І. Зубок. – К. : КНЕУ, 2002. – 190 с.
64. Ионцев М. Г. Корпоративные захваты [текст] : Слияния, поглощения, гринмэйл / М. Г. Ионцев. – М. : Ось – 89. 2003. –173 с.
65. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект [текст] : навчальний посібник / М. І. Камлик. – К. : Атіка, 2005. – 432 с.
66. Качинський А. Б. Безпека, загрози і ризик: наукові концепції та математичні методи [текст] / А.Б. Качинський; Інститут проблем національної безпеки ; Національна академія Служби безпеки України. - К., 2004. – 472 с.
67. Кириленко В. І. Інвестиційна складова економічної безпеки [текст] : монографія / В. І. Кириленко. – К. : КНЕУ, 2005. – 232 с.
68. Ковальчук Т. Т. Економічна безпека і політика: із досвіду професійного аналітика [текст] : збірник / Т. Т. Ковальчук. – К. : Т-во "Знання", КОО, 2004. – 638 с.
69. Козаченко А. В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения [текст] / А. В. Козаченко, В. П. Пономарев, А. Н. Ляшенко. – К. : Изд."Либра", 2003. – 279 с.

70. Койбаев Б. Г. Международные организации: информация и безопасность на Ближнем Востоке [текст] / Б. Г. Койбаев. – СПб. : Издательство Михайлова В. А., 2006. – 240 с.
71. Конституція України [текст] : прийнята на п'ятій сес. Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р. – К. : Преса України, 1997. – 80 с.
72. Кримінальний кодекс України [текст] : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.
73. Кримінально-процесуальний кодекс України [текст] : Закон України від 28.12.1960 р. № 1001-05 // Відом. Верхов. Ради України. – 1961 р. – № 2. – Ст. 15.
74. Кубышкин А. В. Международно-правовые проблемы обеспечения информационной безопасности государства [текст] / А. В. Кубышкин. – М., 2002. – 16 с.
75. Кузнєцов И. Н. Учебник по информационно-аналитической работе [текст] / И. Н. Кузнєцов. – М. : ООО Издательство Яуза, 2001. – 320 с.
76. Ліпкан В. А. Національна безпека України: кримінально-правова охорона [текст] : навчальний посібник [текст] / В. А. Ліпкан, І. В. Діордіца. – К. : КНТ, 2007. – 292 с.
77. Ліпкан В. А. Національна і міжнародна безпека у визначеннях та поняттях [текст] / В. А. Ліпкан, О. С. Ліпкан, О. О. Яковенко. – К. : Текст, 2006. – 256 с.
78. Ліпкан В. А. Національна безпека України [текст] : навчальний посібник / В. А. Ліпкан. – К. : Кондор, 2008. – 552 с.
79. Лісовська О. Л. Економічна політика і економічна безпека України [текст] : навч. посібн. / О. Л. Лісовська ; Національна академія Служби безпеки України. – К. : Видавництво Національної академії СБ України, 2003. – 182 с.
80. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом [текст] : курс лекцій / А. І. Марущак. – К. : КНТ, 2007. – 208 с.
81. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня економічної безпеки України [текст] / Національний інститут проблем міжнародної безпеки ; за ред. А. І. Сухорукова. – К., 2003. – 64 с.
82. Минав Г. А. Безопасность — менеджмент организации [текст] (часть 1-5) : учебное пособие / Г. А. Минав. – М. : 2005. – 214 с.

83. Нижник Н. Р. Національна безпека України (методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку) [текст] : навч. посібн. / Н. Р. Нижник, Г. П. Ситник, В. Т. Білоус ; Українська Академія держ. управління при Президентові України ; Академія держ. податкової служби України. – К. : Преса України, 2000. – 304 с.
84. Ніколаюк С. І. Безпека суб'єктів підприємницької діяльності [текст] : курс лекцій / С. І. Ніколаюк, Д. Й. Никифорчук. – К. : КНТ, 2005. – 320 с.
85. Новикова О. Ф. Економічна безпека: концептуальне визначення та механізм забезпечення [текст] / О. Ф. Новикова, Р. В. Покотоленко ; [наук. ред. О. І. Амоша] ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2006. – 407 с.
86. Омелянович Л. О. Економічна безпека торговельного підприємства [текст] / Л. О. Омелянович, Г. Є. Долматова ; Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк, 2005. – 195 с.
87. Орлов П. І. Основи економічної безпеки фірми [текст] / П. І. Орлов, В. Є. Духов. – Х. : ТОВ "Прометей-Прес", 2004. – 284 с.
88. Основы экономической безопасности (Государство, регион, предприятие, личность) [текст] / под ред. Е. А. Олейникова. – М. : ЗАО "Бизнес-школа "Интел-Синтез", 1997. – 288 с.
89. Предборський В. А. Детінізація економіки у контексті трансформаційних процесів. Питання теорії та методології [текст]: монографія / В. А. Предборський. – К. : Кондор, 2005. – 614 с.
90. Предборський В. А. Економічна безпека держави [текст]: монографія / В. А. Предборський. – К. : Кондор, 2005. – 391 с.
91. Про затвердження переліку послуг, що належать до побутових і підлягають патентуванню [текст] : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 червня 1998 р. № 576 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 17. – Ст. 75.
92. Про затвердження Порядку проведення перевірок у суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг, у тому числі ресторанного господарства, якості продукції, додержання обов'язкових вимог щодо безпеки продукції, а також додержання правил торгівлі та надання послуг [текст] : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 07.03.2012 р. № 310 // ОВУ. – 2012. – № 38. – Ст. 104.
93. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах [текст] : Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286.

94. Про інформацію [текст] : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
95. Про ліцензування певних видів господарської діяльності [текст] : Закон України від 01.06.2000 р. № 1775-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
96. Про страхування [текст] : Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.
97. Сідак В. С. Мораль і безпека особи, нації, держави: Історико-філософські нариси [текст] / В. С. Сідак, І. В. Валько ; АПН України; Національна академія Служби безпеки України. – К., 2001. — 221с.
98. Профілактика злочинів [текст] : підручник / О. М. Джужа, В. В. Василевич, О. Ф. Гіда та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. – К. : Атіка, 2011. – 720 с.
99. Сідак В. С. Забезпечення інформаційної безпеки в країнах НАТО і ЄС [текст] / В. С. Сідак, В. Ю. Артемов. – К. : Вид. КНТ, 2007 р. – 179 с.
100. Соснин А. С. Менеджмент безопасности предпринимательства [текст] : учебн. пособ. / А. С. Соснин, П. Я. Прыгунов. – К. : Видавництво Європейського університету, 2002. – 357 с.
101. Соснин А. С. Менеджмент безопасности предпринимательства [текст] : учебное пособие / А. С. Соснин, П. Я. Пригунов. – К. : Издательство Европейского университета, 2002. – 504с.
102. Стовбчастий А. М. Основи ринкової економіки [текст] : курс лекцій / А. М. Стовбчастий. – розд. 11. – К. : НАВСУ, 2004.
103. Стовбчастий А. М. Податкова система. (Частина друга) [текст] : навч. посібн. / А. М. Стовбчастий. – К. : Університет "Україна", 2007. – 184 с.
104. Стовбчастий А. М. Фінансовий контроль : навч. посібн. / А. М. Стовбчастий. – К. : Університет "Україна", 2007. – 420 с.
105. Стрельбицька Л. М. Банківське безпекознавство [текст] : навчальний посібник / Л. М. Стрельбицька, М. П. Стрельбицький, В. К. Гіжевський. – К. : Кондор, 2007. – 602 с.
106. Сухоруков А. І. Фінансова безпека держави [текст] : навчальний посібник / А. І. Сухоруков, О. Д. Ладюк. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
107. Управление системой безопасности фирмы. Практическое руководство к действию / С. И. Пучков, С. А. Кузнецов. – М. : АСТ-ПРЕСС, 2001. – 128 с.

108. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень [текст] : конспект лекцій : навчальний посібник / А. С. Філіпенко. – К. : Академвидав, 2005. – 208 с.
109. Фляйшер К. Стратегический и конкурентный анализ. Методы и средства конкурентного анализа [текст] / К. Фляйшер, Б. Бенсуссан. – М. : БИНОМ, 2005. – 541 с.
110. Циганов В. В. Національна безпека України [текст] : посібник / В. В. Циганов ; Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2004. — 100 с.
111. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України [текст] : підручник / Л. Д. Чекаленко. – К. : Либідь, 2006. – 712 с.
112. Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект [текст]: монографія / С. М. Шкарлет. – К. : Книжкове видавництво Національного авіаційного ун-ту, 2007. — 436 с.
113. Шаваев А. Г. Система борьбы с экономической разведкой [текст] / А. Г. Шаваев. – М. : Издательский дом "Правовое просвещение", 2000. – 240 с.
114. Шарый Л. Д. Безопасность предпринимательской деятельности [текст] : учебник / Л,Д Шарый. – М. : "ВК", 2005. – 485 с.
115. Шевчук Т. Ф. Безпека бізнесмена й підприємництва в Україні [текст] : монографія / Т. Ф. Шевчук. – К. : УСПП. – 2000. – 424 с.
116. Экономическая безопасность хозяйственных систем [текст]. учебник / под общ. ред. А. В. Колосова. – М. : Изд. РАГС, 2001. – 446 с.
117. Ярочкин В. И. Безопасность банковских систем [текст] / В. И. Ярочкин. – М. : Ось – 89, 2004. – 416 с.
118. Ярочкин В.И. Корпоративная разведка [текст] / В. И. Ярочкин, Я. В. Бузанова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : "Ось-89", 2005. – 304 с.

13.3. Ресурси мережі Інтернет

115. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
116. Офіційний сайт Інституту проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого. – Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua>.
117. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України "Урядовий портал України". – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
118. Офіційний сайт Президента України. – Режим доступу: www.president.gov.ua.

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	5
2. Тематичний план навчальної дисциплін	9
3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами	10
4. Плани лекцій	12
5. Плани практичних занять	14
6. Самостійна робота студентів	15
7. Ситуаційні завдання	18
8. Контрольні запитання для самодіагностики	25
9. Науково-дослідна діяльність студентів	26
10. Індивідуально-консультативна робота	27
11. Методики активізації процесу навчання	28
12. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	30
13. Рекомендована література	39

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
**"ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ
МАЙНОВОЮ ТА ОСОБИСТОЮ
БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМЦЯ"**

для студентів спеціальності

8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою"
усіх форм навчання

Укладачі: **Сергієнко** Валерій Вікторович
Пешкова Анжеліка Станіславівна

Відповідальний за випуск **Сергієнко В. В.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 187 ЕВ. Обсяг 50 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи

Дк № 481 від 13.06.2001 р.